ТҮПНҰСҚА

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы медицина колледжі

СИЛЛАБУС

Пәннің/модульдің атауы: «Фармакология, фармакотерапия»
Мамандығы: 09130200 «Акушерлік іс»
Біліктілігі: 4S09130201 «Акушер»

Курс: 2
Семестр: 3
Қорытынды бақылау: емтихан
Барлық сағаттардың/кредиттердің жалпы сағат саны KZ: 72/3
Аудиториялық сабақ: 20
Оқу практикасы/Симуляция: 52

Шымкент, 2023

«Фармакология, фармакотерапия» пәні бойынша силлабус құрастырған оқытушы: Фазылова Дина Қайратқызы

09130200 «Акушерлік іс» мамандығы бойынша оқу жоспарының негізі мен ұсыныстары:
____

Кафедра отырысында қаралды және ұсынылды
Хаттама № 12 «06» 06 20 23 ж.,
«Фармацевтикалық пәндер» кафедрасының меңгерушісі ____________ Р.Е. Ботабаева

ПЦК отырысында қаралды.
Хаттама № 10 « 16.06 » 20 23 ж.,
ПЦК төрайымы____________ Р.Е. Ботабаева

Әдістемелік кеңестің отырысында қаралды.
Хаттама № 12 « 30 » 06 20 23 ж.,
Әдістемелік кеңестің төрайымы__________________ Г.О.Мамбеталиева

Оқытушылар туралы мәлімет

№ п/п	Ф.И.О.	Ғылыми дәрежесі	Қызметі	Оқитын курс	Электрондық мекен-жайы
1	Ботабаева Рауан Еркебаевна	Доктор PhD	Кафедра меңгерушісі	1. Фармация тарихы; 2. Фармациядағы қауіпсіздік пен сапа; 3. Фармациядағы психология негіздері және коммуникативті дағдылар; 4. Фармациядағы Ақпараттық технологиялар; 5. Менеджмент және маркетинг негіздерімен фармацияның экономикасы мен қалыптасуы; 6. Фармацевтикалық және медициналық тауартану.	rauana.ex@mail.ru
2	Кабылбекова Тамара-Ханум Жайлауовна	-	Оқытушы		-
3	Иманкулова Салтанат Муталиевна	-	Оқытушы		imankulova.bekzat@mail.ru
4	Кошанова Нургайша Махкамовна	-	Оқытушы		nurgaiwa90@mail.ru
5	Кошкинбаева Қымбат Маратқызы	-	Магистр, оқытушы	1. Химия; 2. Бейорганикалық химия; 3. Органикалық химия; 4. Аналитикалық химия.	qymbat1996@mail.ru
6	Тауасарова Думан Ертугановна	-	Магистр, оқытушы		duman.nbb@gmail.com
7	Кыдыралиева Азиза Досымбекқызы	Доктор PhD	Оқытушы		Aziza kydyralieva@mail.ru
8	Пернебай Анар Адилбайқызы	-	Оқытушы		anarka99_17@mail.ru
9	Катчанова Айгерім Болатқызы	-	Оқытушы		Aikosha-02@mail.ru
10	Бектемір Динара Болатқызы	-	Оқытушы		dinara.bektemir00@mail.ru

11	Фазылова Дина Қайратқызы	-	Оқытушы	1. Фармакология, фармакотерапия; 2. Фармакология; 3. Фармакология, фармакотерапия және медициналық калькуляция.	dina.fazylova@bk.ru
12	Турсубекова Багила Изтелеуовна	-	Оқытушы		bagila2602@mail.ru
13	Қуандық Әнуар Талапұлы	-	Оқытушы		anuar.kuandyk@bk.ru
14	Ахметова Аружан Талғарқызы	-	Оқытушы		Aruzhan9810@mail.ru
15	Тойшиева Ботагоз Тойшиевна	-	Магистр, оқытушы	1. Дәрілік түрлер технологиясы. 2. Арнайы технология	toishiyeva@mail.ru
16	Тобагабылова Гульзира Нурмантаевна	-	Оқытушы		g_tobagabylova@mail.ru
17	Өміралі Мұрат Әдіханұлы	Фарм.ғ. кандидаты	Оқытушы	1. Ботаника; 2. Фармакогнозия; 3. Фитокосметология.	Murat.Omiraliev@mail.ru
18	Қадишаева Жузимкуль Ақбалаевна	-	Магистр, оқытушы		Zhuzimk@ mail.ru
19	Тұрдыбаева Айжамал Нуртаевна	-	Оқытушы	1. Фармацевтикалық химия.	turdybaeva94@mail.ru

3.1 Кіріспе:

Фармакология орта медициналық білім беру жүйесінде ерекше орын алады. Фармакология жиі ауруларды емдеу жүйесінде ең маңызды орынға ие, сондықтан фармакология білімі әрбір медициналық бейім және деңгейдегі мамандарға қажет.

3.2 Пәннің саясаты:

№	Студенттерге қойылатын талаптар	Орындалмаған жағдайда айыптау шаралары
1	Себепсіз сабақ қалдыру рұқсат етілмейді.	Тәжірибелік сабақты себепсіз қалдырған жағдайда бж қойылады.
2	Себеп бойынша қалдырылған сабақтарды өз уақытысында өтеу.	Себепті қалдырылған сабақтар тек деканат рұқсатымен (өтеу қағазы) өтеледі.

3	Дәріс және тәжірибелік сабақтарға уақытылы келу.	Студент 5 минуттан артық кешіксе сабаққа жіберілмейді.Оқу журналына және дәріс журналына бж қойылады.
4	Студенттің сыртқы келбеті талапқа сай болуы (халат, колпак, ауыстыратын аяқ киім және т.б.).	Студенттің сыртқы көрінісі талапқа сай болмаған жағдайда сабаққа немесе дәріске жіберілмейді және тәжірибелік журналда немесе дәріс журналында бж қойылады.
5	БӨЖ бойынша тапсырмаларды уақтылы орындау.	БӨЖ уақтылы орындалмаған жағдайда жұмыс қабылданбайды және 0 балл қойылады.
6	Студент оқытушыларға, курстастарына сыйластық пен қарауы қажет.	Студент құрметсіздік танытқан жағдайда, бұндай мінез-құлқы кафедра жиналысында талқыланады, деканатқа және ата-анасына жеткізіледі.
7	Кафедраның мүліктеріне студенттердің қамқорлық жасауы.	Мүліктерді бұзған жағдайда, студент өз күшімен қалпына келтіреді.

3.3 Модуль / Пәннің мақсаты: ағзаға дәрілік заттардың негізгі әсер етуінің жалпы заңдылықтарын оқыту болып табылады және дәрі-дәрмектердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының сараптамасы негізінде патологиялық синдромдарға сәйкес тиімді дәрілерді таңдауды қамтамасыз ету.
3.4 Модуль / пән міндеттері: рецептуралық жазуларды құрастыруды және рецептерді жазудың жалпы принциптерін үйрету;
- дәрілік түрлер және оны рецепте жазудың тәсілдері туралы білім беру;
- дәрі- дәрмектердің әртүрлі мөлшерлерін есептеуге үйрету;
- дәрі- дәрмектердің топтары фармакологиялық қасиеттері, әсерлері, қолдану көрсетілімдері мен кері көрсетілімдері, мөлшерлері, жанама әсерлері туралы білім беру;
- әртүрлі ауруларға қолдану үшін дәрілік түрлердің қолайлысын таңдауды үйрету;
- білім алушыны қазіргі заманда жиі қолданатын жаңа дәрі- дәрмектерден бағдар болуын, оларды қолдана білуді үйрету.

Фармацевт үшін фармакология негіздерін білу өте қажет. Қазіргі уақытта медицинада дәрілік заттар кеңінен қолданады, сондықтан мамандар, осы дәрілердің жіктелуін, фармакодинамикасы мен фармакокинетикасын, қолдану көрсетілімдері мен кері көрсетілімдерін, олардың қолдану тәсілдерін, мөлшерлерін білуі тиіс. Сонымен қатар дәрі- дәрмектердің маңызды топтарын білуі қажет, айта кететін болсақ,; жүрек- тамыр жүйесіне әсер ететін, қабынуға қарсы, аллергияға қарсы, жергілікті анестетиктер, тұтастырғыш, микробқа қарсы (антисептикалық, дезинфекциялық дәрілер, антибиотиктер және сульфаниламидті дәрілер) және т.б. дәрілер. Сонымен қатар науқасқа тағайындалған дәрі- дәрмектерге рецепті дұрыс жаза білуі қажет.

3.5 Пәнді оқытудың соңғы нәтижесі
 ОН 1 - Оқыту. Ақпаратты басқару, сыни ойлау және шешім қабылдау дағдыларын қолдана отырып, өзінің оқу қажеттіліктерін мойындайды және оқу мақсатын қояды
 ОН 2 – Этика және кәсіпқойлық. Жедел медициналық көмек көрсету барысында пациенттермен, олардың отбасыларымен және әріптестерімен өзара іс-қимыл жасау кезінде кәсіби этикалық қағидаттар мен нормаларға бейілділігін көрсетеді
 ОН 3– Коммуникация және топта жұмыс істеу. Технологиялардың кең спектрін пайдалана отырып, әр түрлі жағдайларда әртүрлі адамдармен тиімді өзара іс-қимыл жасай алады.

 ОН 4 – Денсаулықты нығайту. Пациенттерді/ клиенттерді, отбасыларды және халық топтарын тиімді бақылау және кеңес беру арқылы салауатты өмір салтын қалыптастыру және денсаулықты нығайту.
 ОН 5 – Клиникалық құзыреттілік. Дәлелді практика принциптеріне негізделген пациент - орталандырылған көмек бойынша білімін көрсетеді және жүзеге асырады.

3.6. Реквизитке дейінгі: биологиялық химия, микробиология, физиология анатомия негіздерімен, латын тілі
3.7. Реквизиттен кейінгі: фармакотерапия, дәрілік заттарды тиімді қолдану

3.8. Пәннің қысқаша мазмұны.

Фармакологияның анықтамасы, оның басқа медициналық және биологиялық ғылымдарыдың арасындағы орны. Фармакология дамуының негізгі этаптары. Қазақстанда дамуы. Негізгі ғылыми мектептері. Жаңа дәрілік құралдардың жасалуы принциптері. Жалпы рецептура. Дәрілік құралдардың фармакодинамикасы және фармакокинетикасының жеке ерекшеліктері. Дәрілік құралдардың жіктелуі, фармакологиялық қасиеттері, механизмінің әсері, қолдану көрсеткіштер, қарсы көрсеткіштері, жанама және жағымсыз әсерлер. Дәрілік құралдармен улану және олардың жою шаралары. Жоғары фармацевтикалық білім беру жүйесінде фармакология, фундаменталды ғылымдардың бірі болып табылады және медициналық тәжірибеде дәрілерді тиімді пайдалану үшін теориялық базаны құрайды. Қалыпты және паталогиялық физиология, биохимия курстарының базасына негізделе отырып, фармакология медико-биологиялық және клиникалық пәндердің байланыстырушы тізбегі ролін атқарады. Теориялық және клиникалық пәндердің арасындағы байланыс қызметін атқару көптеген ғылыми бағыттардың дамуын қамтамасыз етеді. Фармакология облысындағы жаңа бағыттар жаңа препараттарды алу мен оларды медициналық тәжірибеге енгізумен байланысты қолданбалы аспектілерді, сонымен қатар фундаменталды мәселелерді де қамтиды.

3.9. Тақырыптық жоспар:

3.9.1.Аудиториялық сабақ тақырыптары және мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны	Сағат саны
		Кредит 1	
1	Кіріспе.Фармакология тарихы. Жалпы рецептура. Рецепт. Қатты, жұмсақ және сұйық дәрілік түрлер. Егуге арналған дәрілік түрлер. Жалпы фармакология. Дәрі- дәрмектердің фармакокинетикасы. Дәрі-дәрмектердің фармакодинамикасы. Фармакотерапия пәні. Дәрілік терапияның негізгі түрлері. Негізгі және жанама әсерлері. Аллергиялық реакциялар. Идиосинкразия. Уытты әсерлер.	Дәрілік түр, дәрі-дәрмек, дәрілік зат. Мемлекеттік фармакопея. Рецепт. Рецептің жазылу және босатылу ережелері. Рецептураға қатысты қысқа грамматикалық ескертулер. Ағзаға дәрілерді енгізу жолдары. Дәрілік заттардың сіңірілу механизмдері. Таралуы. Биологиялық кедергілер. Биотрансформациясы. Шығарылу жолдары. Фармакологиялық әсер. Әсер ету механизмі. Дәрілік терапияның түрлері. Дәрілік терапияның негізгі түрлері. Негізгі және жанама әсерлері. Аллергиялық реакциялар.	2

		Идиосинкразия. Уытты әсерлер.	
2	Антисептикалық және дезинфекциялық заттар. Қолданылуы.	Құрамында галогені бар антисептиктер. Тотықтырғыштар.Ауыр металл тұздары. Альдегидтер мен спирттер. Фенол және оның туындылары.	2
3	Химиотерапевтикалық дәрілер. Антибиотиктер. Микробқа қарсы дәрілерді тағайындау кезіндегі фармакологиялық сәйкессіздік.	Антибиотиктер. Бета-лактамды антибиотиктер. Макролидтер. Тетрациклиндер.Левомицетин тобы. Аминогликозидтер. Полимиксиндер. Әртүрлі топтағы антибиотиктер.	2
Кредит 2			
4	Сульфаниламидті препараттар. Химиялық құрылысы әртүрлі синтетикалық микробқа қарсы дәрілер. Туберкулезге қарсы дәрілер. Саңырауқұлақтарға қарсы дәрілер. Вирустарға қарсы дәрілер. Қарапайымдыларға қарсы дәрілер .	Сульфаниламидті препараттар. Химиялық құрылысы әртүрлі синтетикалық микробқа қарсы дәрілер. Туберкулезге қарсы дәрілер.Мерезге қарсы дәрілер.Саңырауқұлаққа қарсы дәрілер. Вирусқа қарсы дәрілер. Қарапайымдыларға қарсы дәрілер.	2
5	Шеткерілік жүйке жүйесіне әсер ететін дәрілер. Афферентті иннервацияға әсер ететін дәрілер. Эфферентті иннервацияға әсер ететін дәрілер (холинергиялық синапстарға әсер ететін дәрілер). Қолданылуы, жанама әсері, қарсы көрсетпе. Эфферентті иннервацияға әсер ететін дәрілер (адренергиялық синапстарға әсер ететін дәрілер). Қолданылуы, жанама әсері, қарсы көрсетпе.	Шеткерілік жүйке жүйесіне әсер ететін дәрілер. Афферентті иннервацияға әсер ететін дәрілер. Эфферентті иннервацияға әсер ететін дәрілер (холинергиялық синапстарға әсер ететін дәрілер). Қолданылуы, жанама әсері, қарсы көрсетпе. Эфферентті иннервацияға әсер ететін дәрілер (адренергиялық синапстарға әсер ететін дәрілер). Қолданылуы, жанама әсері, қарсы көрсетпе..	2
6	Орталық жүйке жүйесіне әсер ететін дәрілер (Наркозға арналған дәрілер.Этил спирті. Ұйықтататын дәрілер. Эпилепсияға қарсы дәрілер. Паркинсонизмге қарсы дәрілер. Анальгетиктер. Наркотикалық анальгетиктер. Бейнаркотикалық анальгетиктер. Нейролептиктер. Транквилизаторлар. Седативті дәрілер. Антидепрессанттар.	Наркозға арналған дәрілер.Этил спирті. Ұйықтататын дәрілер. Эпилепсияға қарсы дәрілер.Паркинсонизмге қарсы дәрілер. Анальгетиктер. Наркотикалық анальгетиктер. Бейнаркотикалық анальгетиктер. Нейролептиктер. Транквилизаторлар. Седативті дәрілер. Антидепрессанттар. Психостимуляторлар. Ноотропты дәрілер. Аналептиктер.	2
7	Психостимуляторлар. Ноотропты дәрілер. Аналептиктер. Қолданылуы, жанама әсері, қарсы көрсетпе.	Психостимуляторлар. Ноотропты дәрілер. Аналептиктер. Қолданылуы, жанама әсері, қарсы көрсетпе.	2
Кредит 3			
8	Жүрек қан-тамыр жүйесіне әсер ететін дәрілер. Жүрек қан-тамыр жүйесі ауруларының фармакотерапиясы үшін дәрілерді таңдаудағы	Жүрек гликозидтері. Антиаритмиялық дәрілер. Жүректің ишемиялық ауруында қолданылатын дәрілер. Миокард инфарктында қолданылатын дәрілер. Гипотензивті дәрілер. Атеросклерозға	2

	клиникалық-фармакологиялық жолдардың принциптері.	қарсы дәрілер. Жүрек қан-тамыр жүйесі ауруларының фармакотерапиясы үшін дәрілерді таңдаудағы клиникалық-фармакологиялық жолдардың принциптері.	
9	Тыныс алу мүшелері қызметіне әсер ететін дәрілер. Тыныс алу жүйесі ауруларының фармакотерапиясы үшін дәрілерді таңдаудағы клиникалық-фармакологиялық жолдардың принциптері.	Тыныс алу қуаттандырғыштары. Жөтелге қарсы дәрілер. Қақырық түсіретін дәрілер. Бронхолитикалық дәрілер. Өкпе ісінуінде қолданылатын дәрілер.	2
10	Ас қорыту мүшелері қызметіне әсер ететін дәрілер. Ас қорыту жүйесі ауруларының фармакотерапиясы үшін дәрілерді таңдаудағы клиникалық-фармакологиялық жолдардың принциптері.	Тәбетке әсер ететін дәрілер. Құстыратын және құсыққа қарсы дәрілер. Асқазанның секреторлы қызметі бұзылуында қолданылатын дәрілер. Антацидті дәрілер. Асқазан тұз қышқылының секрециясын тежейтін дәрілер. Гастропротекторлар. Репаранттар. Ұйқы безі секрециясының бұзылуында қолданылатын дәрілер. Өт айдайтын дәрілер.	2
	Барлығы:		**20**

3.9.2.Симуляциялық сабақтың тақырыптың жоспары.

№	Тақырыбы	Мазмұны	Сағат саны
		Кредит 1	
1	Жалпы рецептура. Рецепт. Қатты дәрілік түрлер. Жұмсақ дәрілік түрлер. Сұйық дәрілік түрлер. Егуге арналған дәрілік түрлер. Жалпы фармакология. Дәрілік заттардың фармакокинетикасы, фармакодинамикасы. Фармакотерапия пәні. Дәрілік терапияның түрлері.	Дәрілік түр, дәрі-дәрмек, дәрілік зат. Мемлекеттік фармакопея. Рецепт. Рецептің жазылу және босатылу ережелері. Жалпы рецептура. Рецепт. Қатты дәрілік түрлер. Жұмсақ дәрілік түрлер. Сұйық дәрілік түрлер. Егуге арналған дәрілік түрлер. Жалпы фармакология. Дәрілік заттардың фармакокинетикасы, фармакодинамикасы. Этиотропты терапия. Патогенетикалық терапия. Симптоматикалық терапия. Орын басу терапиясы. Профилактикалық терапия.	4
2	Антисептикалық және дезинфекциялық заттар.	Құрамында галогені бар антисептиктер. Тотықтырғыштар. Ауыр металл тұздары. Альдегидтер мен спирттер. Фенол және оның туындылары.	4
3	Антибиотиктер. Химиялық құрылысы әртүрлі синтетикалық микробқа қарсы дәрілер. Сульфаниламидті препараттар.	Антибиотиктер. Бета-лактамды антибиотиктер. Макролидтер. Тетрациклиндер. Левомицетин тобы. Аминогликозидтер. Полимиксиндер.	4

		Әртүрлі топтағы антибиотиктер. Химиялық құрылысы әртүрлі синтетикалық микробқа қарсы дәрілер. Сульфаниламидті препараттар және ко-тримоксазол.	
4	Нитрофуран туындылары. Хинолондар. Хиноксалин туындылары.	Нитрофуран туындылары. Хинолондар. Нитроимидазолдар. Оксихонолиндер. Оксазолидинондар.	4
5	Туберкулезге қарсы дәрілер. Мерезге қарсы дәрілер. Саңырауқұлақтарға қарсы дәрілер. Вирустарға қарсы дәрілер. Қарапайымдыларға қарсы дәрілер.	Туберкулезге қарсы дәрілер. Мерезге қарсы дәрілер. Саңырауқұлақтарға қарсы дәрілер. Вирустарға қарсы дәрілер. Қарапайымдыларға қарсы дәрілер.	4
Кредит 2			
6	Афферентті иннервацияға әсер ететін дәрілер. Эфферентті иннервацияға әсер ететін дәрілер (холинергиялық дәрілер). Эфферентті иннервацияға әсер ететін дәрілер (адренергиялық синапстарға әсер ететін дәрілер). Дофаминергиялық дәрілер.	Афферентті иннервацияға әсер ететін дәрілер. Эфферентті иннервацияға әсер ететін дәрілер (холинергиялық дәрілер). Эфферентті иннервацияға әсер ететін дәрілер (адренергиялық синапстарға әсер ететін дәрілер). Дофаминергиялық дәрілер.	4
7	Орталық жүйке жүйесіне әсер ететін дәрілер. Психотропты дәрілер. Нейролептиктер. Транквилизаторлар. Седативті дәрілер. Антидепрессанттар. Психостимуляторлар. Ноотропты дәрілер. Аналептиктер. **Аралық бақылау №1**	Наркозға арналған дәрілер. Этил спирті. Ұйықтататын дәрілер Эпилепсияға қарсы дәрілер. Паркинсонизмге қарсы дәрілер. Анальгетиктер. Наркотикалық анальгетиктер. Бейнаркотикалық анальгетиктер. Нейролептиктер. Транквилизаторлар. Седативті дәрілер. Антидепрессанттар. Психостимуляторлар. Ноотропты дәрілер. Аналептиктер. Тест тапсырмалары, бақылау билеттер	4
8	Жүрек гликозидтері. Антиаритмиялық дәрілер. Жүректің ишемиялық ауруында қолданылатын дәрілер. Миокард инфарктында қолданылатын дәрілер. Гипотензивті дәрілер. Атеросклерозға қарсы дәрілер.	Жүрек гликозидтері. Антиаритмиялық дәрілер. Жүректің ишемиялық ауруында қолданылатын дәрілер. Миокард инфарктында қолданылатын дәрілер. Гипотензивті дәрілер. Атеросклерозға қарсы дәрілер.	4
9	Тыныс алу стимуляторлары. Жөтелді басатын дәрілер. Қақырық түсіретін дәрілер. Бронхолитиктер. Өкпе ісінуінде қолданылатын дәрілер.	Тыныс алу стимуляторлары. Жөтелді басатын дәрілер. Қақырық түсіретін дәрілер. Бронхолитиктер. Өкпе ісінуінде қолданылатын дәрілер.	4
10	Несеп айдаушы дәрілер.	Несеп айдаушы дәрілер.	4
Кредит 3			
11	Тәбетке әсер ететін дәрілер. Құстыратын және құсыққа қарсы дәрілер. Асқазанның секреторлы қызметі бұзылуында қолданылатын	Тәбетке әсер ететін дәрілер. Құстыратын және құсыққа қарсы дәрілер. Асқазанның секреторлы қызметі бұзылуында қолданылатын дәрілер. Антацидті	4

	дәрілер. Антацидті дәрілер. Асқазан тұз қышқылының секрециясын тежейтін дәрілер. Гастропротекторлар. Репаранттар. Ұйқы безі секрециясының бұзылуында қолданылатын дәрілер. Өт айдайтын дәрілер.	дәрілер. Асқазан тұз қышқылының секрециясын тежейтін дәрілер. Гастропротекторлар. Репаранттар. Ұйқы безі секрециясының бұзылуында қолданылатын дәрілер. Өт айдайтын дәрілер.	
12	Миометрияға әсер ететін дәрілер	Миометрияның жиырылу белсенділігіне әсер ететін дәрілер. Тек қана миометрия тонусын күшейтетін дәрілер. Миометрияның тонусы мен жиырылғыш белсенділігін әлсірететін дәрілер	4
13	Қан жүйесіне әсер ететін дәрілер Зат алмасу процесін реттейтін дәрілер. **Аралық бақылау №2**	Эритропоэзды, лейкопоэзды қуаттандыратын дәрілер. Гемостаз жүйесіне әсер ететін дәрілер. Гипофиз гормонының препараттары. Қалқанды безінің гормонды препараттары және антитиреоидты препараттар. Қалқансерік безінің гормондары препараттары Тест тапсырмалары, бақылау билеттер	4
	Барлығы:		**52**

3.10. Әдебиеттер тізімі:

Негізгі әдебиеттер:

1. Калиева, Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1: учебник / Ш.С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш.С. Калиева, Н.А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016.
3. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. 1-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. – Шымкент: ЮКГФА, 2012.
4. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. II-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. - Шымкент: ОҚМФА, 2012.

Қосымша әдебиеттер

1. Дәнекер ұлпалар ауруларының фармакотерапиясы: оқулық / З.А. Керимбаева [ж.б.]. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Орманов**,** Н. Ж**.** Фармакотерапия в кардиологии [Текст]: учеб.-методическое пособие / Н. Ж. Орманов, М. К. Егизбаев, Л. Н. Орманова. - Шымкент: ЮКГФА, 2012.
3. Кардиологиялық фармакотерапия: оқулық / Н.Ж. Орманов [ж/б]; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент: ОҚМФА, 2015.
4. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов, Г.Ж. Садырханова. 2013.
5. Тыныс алу жолдары ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов. 2013.

Электронды ресурстар:

1. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы. [Электронный ресурс]: Оқулық/ Керимбаева З.А., Орманов Н.Ж., Джакипбекова З.К., Орманов Т.Н. Шымкент, 2018ж.

2. Клиническая фармакология [Электронный ресурс]: учебник / под ред. В. Г. Кукеса, А. К. Стародубцева. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон.текстовые дан. (41,8 Мб). - М.: Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - 840 с. эл. опт.диск (CD-ROM): ил
3. Стикеева Р.К. Фармакология с основами фармакотерапии. 2014https://aknurpress.kz/login
4. Abushakhmanova A. Essentials of pharmacotherapy of internal diseases». Training Manual. 2017. https://aknurpress.kz/login
5. Федюкович, Николай Иванович Фармакология [Текст]: учебник / Н.И. Федюкович, Э. Д. Рубан. - 10-е изд., доп. и перераб. - М.: Ростов-на-Дону: Феникс, 2013. - 700, [1] с. http://elib.kaznu.kz/
6. Гаевый, Михаил Дмитриевич Фармакология с рецептурой [Текст]: учебник / М. Д. Гаевый, Л. М. Гаевая. - 11-е изд., стер. - М.: ООО "Издательство "Кно Рус", 2016. http://elib.kaznu.kz/
7. Фармакотерапия сызба мен кестеде. Тыныс алу жүйесінің фармакотерапиясы : Окулық. / З.А. Керимбаева, Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова; ҚР денсаулық сақтау министрлігі, Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік фармацевтика академиясы. - Шымкент: ОҚМФА, 2017. http://rmebrk.kz/
8. Орманов Н..Ж., Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалық фармакология. Том-1 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3134/
9. Орманов Н..Ж., Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалық фармакология. Том-2 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3135/
10. Калиева Ш.С., Минакова Н.А..Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/835/
11. Калиева Ш.С., Симохина Н.А.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия /Том 2 – Учебник / Калиева Ш.С., Симохина Н.А. / Алматы: издательство: «Эверо», 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/836/
12. Калиева Ш.С.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в ревматологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6463/
13. Калиева Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в гастроэнтерологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6462/

3.11. Оқыту және оқыту әдістері:

3.11.1	Теория	Пікірлер, мәселелер.
3.11.2	Симуляция	Ситуациялық есептерді шешу, семинарлар, TBL, CBL, SBL,
3.11.3	Аралық бақылау	Тестілеу/коллоквиум

3.12. Білімді бағалау критерийлері мен ережелері:

Әріптік жүйе бойынша бағалау	**Сандық эквивалент**	**Балдар (%мазмұны)**	**Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау**
A	4,00	95-100%	**Өте жақсы**
A-	3,67	90-94%	
B+	3,33	85-89%	

B	3,00	80-84%	**Жақсы**
B-	2,67	75-79%	
C+	2,33	70-74%	
C	2,00	65-69%	**Қанағаттанарлық**
C-	1,67	60-64%	
D+	1,33	55-59%	
D	1,00	50-54%	
F	0,00	0-49%	**Қанағаттанарлықсыз**
Бағалау критерийі	***Өте жақсы «***А»: Студент облыста толық жауап береді ***Жақсы «***В+» - «С+»: Студент саладағы білімін көрсетеді ***Қанағаттанарлық*** «С» - «D»: студент саласында білімі бар ***Қанағаттанарлықсыз*** «F»: студенттің осы салада кейбір түсініктері бар		

Пәннің қорытынды бағасы келесі форматта ресми тізімге енгізілген бақылау түріне байланысты автоматты түрде есептеледі:
• * **Қорытынды баға** = (АВ (Аудитория, семинарлар) АВ модельдеу АВ (уақытша бақылау) SI) = 60% АР (төзімділік рейтингі) x 60%
* Емтихан (жеке): қорытынды тест
* Оларды іске асыру жөніндегі Нұсқаулық:
* Сабақ барысында ұсынылған таратылатын материалдарды оқып, қайталаңыз
(дәрістер, семинарлар)
Бағалау критерийлері:
* Қорытынды тест: бұл курстың білімі мен түсінігін тексеруге арналған.
* Тест 50-ден 100-ге дейін сұрақтан өтеді, әр дұрыс жауап 1 баллдан тұрады.
Тапсыру мерзімі
* Тапсырманың болжамды мерзімі: курсты аяқтағаннан кейін екі апта. Кідіріс жағдайында төмендету коэффициенті қолданылады: мысалы, 0,75 - 0,9.

Қосымша 1

3.12.1. Пәнді оқыту нәтижелерін бағалау критерийлері

№ ОН	Оқыту нәтижелерінің атауы	Қанағаттанарлықсыз	Қанағаттанарлық	Жақсы	Өте жақсы
ОН 1	Оқыту. Ақпаратты басқару, сыни ойлау және шешім қабылдау дағдыларын қолдана отырып, өзінің оқу қажеттіліктерін мойындайды және оқу мақсатын қояды	Өзін-өзі дамыту: оқуды ұзақ мерзімді жоспарлау, кәсіби өсу дағдыларын меңгерген. Сыни ойлау және шешім қабылдау: мәселелерді және ықтимал шешу жолдарын анықтамайды, гипотезаны тексермейді және оқиғалардың ықтималдығын бағаламайды, қортынды жасамайды және негізделген шешімдерді қабылдамайды. Ақпаратты басқару: ақпаратқа қажеттілікті, ақпараттық іздестірудің басым бағыттарын анықтамайды, әртүрлі көздерден алынған	Өзін-өзі дамыту: оқуды ұзақ мерзімді жоспарлау, кәсіби өсу дағдыларын меңгерген. Сыни ойлау және шешім қабылдау: мәселелерді және ықтимал шешу жолдарын анықтайды, гипотезаны тексереді және оқиғалардың ықтималдығын бағалайды.	Өзін-өзі дамыту: оқуды ұзақ мерзімді жоспарлау, кәсіби өсу дағдыларын меңгерген. Сыни ойлау және шешім қабылдау: мәселелерді және ықтимал шешу жолдарын анықтайды, гипотезаны тексереді және оқиғалардың ықтималдығын бағалайды, қортынды жасайды және негізделген шешімдерді қабылдайды.	Өзін-өзі дамыту: оқуды ұзақ мерзімді жоспарлау, кәсіби өсу дағдыларын меңгерген. Сыни ойлау және шешім қабылдау: мәселелерді және ықтимал шешу жолдарын анықтайды, гипотезаны тексереді және оқиғалардың ықтималдығын бағалайды, қортынды жасайды және негізделген шешімдерді қабылдайды. Ақпаратты басқару: ақпаратқа қажеттілікті, ақпараттық іздестірудің басым бағыттарын анықтайды, әртүрлі көздерден алынған ақпаратты өз

		ақпаратты өз бетінше таба алмайды және сыни бағаламайды, алынған ақпаратты практикада жарияламайды және қолдана алмайды			бетінше табады және сыни бағалайды, алынған ақпаратты практикада жариялайды және қолданады
ОН 2	Этика және кәсіпқойлық. Жедел медициналық көмек көрсету барысында пациенттермен, олардың отбасыларымен және әріптестерімен өзара іс-қимыл жасау кезінде кәсіби этикалық қағидаттар мен нормаларға бейілділігін көрсетеді. Сондай-ақ оң жұмыс жағдайын қолдайды	Қоғамдық өмір: қоғамдық өмірге белсенді қатыспайды. Этикалық принциптер: кәсіби этикалық принциптерге бейілділігін көрсетпейді. Эстетика: жұмыс ортасының эстетикасын бағаламайды және қолдамайды.	Қоғамдық өмір: қоғамдық өмірге белсенді қатысады. Этикалық принциптер: кәсіби этикалық принциптерге бейілділігін көрсетеді.	Қоғамдық өмір: қоғамдық өмірге белсенді қатысады. Этикалық принциптер: кәсіби этикалық принциптерге бейілділігін көрсетеді.	Қоғамдық өмір: қоғамдық өмірге белсенді қатысады. Этикалық принциптер: кәсіби этикалық принциптерге бейілділігін көрсетеді. Эстетика: жұмыс ортасының эстетикасын бағалайды және қолдайды.
ОН 3	Коммуникация және топта жұмыс істеу. Технологиялардың кең спектрін пайдалана отырып, әр түрлі жағдайларда әртүрлі адамдармен тиімді өзара іс-	Коммуникативтік дағдылар: жағдайды ескере отырып, әртүрлі адамдармен тиімді қарым-қатынасты көрсетпейді.Топта жұмыс істеу: әртүрлі топтарда жұмыс істей	Коммуникативтік дағдылар: жағдайды ескере отырып, әртүрлі адамдармен тиімді қарым-қатынасты көрсетеді.	Коммуникативтік дағдылар: жағдайды ескере отырып, әртүрлі адамдармен тиімді қарым-қатынасты көрсетеді.Топта жұмыс істеу: әртүрлі	Коммуникативтік дағдылар: жағдайды ескере отырып, әртүрлі адамдармен тиімді қарым-қатынасты көрсетеді.Топта жұмыс істеу: әртүрлі топтарда жұмыс істей отырып,

	қимыл жасай алады.	отырып, жауапкершілікті көрсетпейді. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар: кәсіби мақсаттарда тиімді ақпарат алмасу үшін түрлі ақпараттық коммуникациялық технологияларды пайдалана алмайды.		топтарда жұмыс істей отырып, жауапкершілікті көрсетеді.	жауапкершілікті көрсетеді. Ақпараттық-коммуникац иялық технологиялар: кәсіби мақсаттарда тиімді ақпарат алмасу үшін түрлі ақпараттық коммуникациялық технологияларды пайдаланады.
ОН 4	Денсаулықты нығайту. Пациенттерді/ клиенттерді, отбасыларды және халық топтарын тиімді бақылау және кеңес беру арқылы салауатты өмір салтын қалыптастыру және денсаулықты нығайту.	Бақылау: әртүрлі қауіп тобындағы пациенттер мен адамдарды тиімді бақылауды жүзеге асыра алмайды. Консультация беру: пациентке / клиентке және оның отбасына денсаулықты сақтау және нығайту мәселелері бойынша кеңес беру дағдыларын меңгермеген.	Бақылау: әртүрлі қауіп тобындағы пациенттер мен адамдарды тиімді бақылауды жүзеге асырады.	Бақылау: әртүрлі қауіп тобындағы пациенттер мен адамдарды тиімді бақылауды жүзеге асырады. Консультация беру: пациентке / клиентке және оның отбасына денсаулықты сақтауды кеңес беруді меңгерген	Бақылау: әртүрлі қауіп тобындағы пациенттер мен адамдарды тиімді бақылауды жүзеге асырады. Консультация беру: пациентке / клиентке және оның отбасына денсаулықты сақтау және нығайту мәселелері бойынша кеңес беру дағдыларын меңгерген.

ОН 5	Клиникалық құзыреттілік . Дәлелді практика принциптеріне негізделген пациент - орталандырылған көмек бойынша білімін көрсетеді және жүзеге асырады.	Медициналық көмек көрсету үрдісін басқару: жүкті әйелдерді диспансерлеуді және патронаждауды жүзеге асырмайды, босануға физикалық психопрофилактикалық дайындық жүргізбейді, жүктілік, босану және босанудан кейінгі кезеңде емдеу-диагностикалық көмекті жүзеге асырады, босану кезінде акушерлік көмек көрсетпейді, жаңа туған нәрестенің алғашқы дәретханасын жүзеге асырмайды, оның жай-күйінің динамикасын бағаламайды және бақыламайды, жаңа туған нәрестелерге күтім жасауға үйретуде көмек көрсетпейді, шұғыл және өмірге	Медициналық көмек көрсету үрдісін басқару: жүкті әйелдерді диспансерлеуді және патронаждауды жүзеге асырады, босануға физикалық психопрофилактикалық дайындық жүргізеді, жүктілік, босану және босанудан кейінгі кезеңде емдеу-диагностикалық көмекті жүзеге асырады, босану кезінде акушерлік көмек көрсетеді, жаңа туған нәрестенің алғашқы дәретханасын жүзеге асырады, оның жай-күйінің динамикасын бағалайды және бақылайды.	Медициналық көмек көрсету үрдісін басқару: жүкті әйелдерді диспансерлеуді және патронаждауды жүзеге асырады, босануға физикалық психопрофилактикалық дайындық жүргізеді, жүктілік, босану және босанудан кейінгі кезеңде емдеу-диагностикалық көмекті жүзеге асырады, босану кезінде акушерлік көмек көрсетеді, жаңа туған нәрестенің алғашқы дәретханасын жүзеге асырады, оның жай-күйінің динамикасын бағалайды және бақылайды, жаңа туған нәрестелерге күтім жасауға үйретуде көмек	Медициналық көмек көрсету үрдісін басқару: жүкті әйелдерді диспансерлеуді және патронаждауды жүзеге асырады, босануға физикалық психопрофилактикалық дайындық жүргізеді, жүктілік, босану және босанудан кейінгі кезеңде емдеу-диагностикалық көмекті жүзеге асырады, босану кезінде акушерлік көмек көрсетеді, жаңа туған нәрестенің алғашқы дәретханасын жүзеге асырады, оның жай-күйінің динамикасын бағалайды және бақылайды, жаңа туған нәрестелерге күтім жасауға үйретуде көмек көрсетеді, шұғыл және өмірге

		қауіп төндіретін жағдайларда медициналық көмек көрсету бойынша, пациенттерді алдын алу, диагностикалау, емдеу және оңалту бойынша акушерлік тактика алгоритмін қолданбаайды, аурулар мен қиын жағдайларда қарқынды терапия мен реанимацияның қазіргі заманғы әдістерін қолданбайды, өткізілетін емдік іс-шаралардың тиімділігін бағаламайды, дәрігердің тағайындауы бойынша дәрілік заттарды қолдана алмайды.		көрсетеді, шұғыл және өмірге қауіп төндіретін жағдайларда медициналық көмек көрсету бойынша, пациенттерді алдын алу, диагностикалау, емдеу және оңалту бойынша акушерлік тактика алгоритмін қолданады.	қауіп төндіретін жағдайларда медициналық көмек көрсету бойынша, пациенттерді алдын алу, диагностикалау, емдеу және оңалту бойынша акушерлік тактика алгоритмін қолданады, аурулар мен қиын жағдайларда қарқынды терапия мен реанимацияның қазіргі заманғы әдістерін қолданады, өткізілетін емдік іс-шаралардың тиімділігін бағалайды, дәрігердің тағайындауы бойынша дәрілік заттарды қолданады.